

DOMOLJUB

izhaja vsak četrtek. Ceno mu je
: 8 na leto. (Za Avstrijo 4 K., za
Ameriko in druge tuje države 1 K.).
— Piskarne številke se prodajo
po 10 vinarov.

— S prilogama: —
„Naš kmetki dom“ in „Naša gospodinja“.

Spisi in dopisi se pošiljajo Uredništvu
„Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva
ulica. Naročnina, reklamacije in in-
seri ti pri Uredništvu „Domoljuba“
— Ljubljana, Kopitarjeva ulica. —

Stev. 52.

V Ljubljani, dne 25. decembra 1913.

Leto XXVI.

O državnem zboru.

Državni zbor bo z novim letom odgoden. Vlada bo pa s cesarjevim odlokom spravila v veljavo finančni načrt, kakor ga je sklenil odsek državne zbornice in večina tudi že zbornica sama, ter bo obenem dobila dovoljenje, da sme pobirati do konca meseca junija davke in z njimi pokrивati državne potrebe. Pri nas imamo namreč od leta 1867. v državnih temeljnih postavah določbo (paragraf 14), da sme cesar izdati ob sopodpisu vseh ministrov odlok v rečeh, ki so za državo potrebne, kadar državni zbor ne deluje. Odgodenje državnega zbora samo na sebi nič drugega ne pomeni, nego to, da poslanci ne dobe diet, dokler se zopet ne otvori zborovanje. Cela reč ni tako žalostna, kakor jo slikajo liberalni in socialnodemokratski časopisi. Njihovim poslancem je največ na dietah, dasi je popolnoma pravilno, da se državni denar brez potrebe ne razsiplje, nego da se diete dajejo samo takrat, kadar je zasedanje.

Odkar imamo splošno volilno pravico, bo zdaj prvič stopil na dan § 14. Doslej je vključil raznim težavam in bojem zbornica vselej sama sklenila, kar je bilo treba. Zdaj pa — če se zadnji trenotok vse ne izpremeni — ne pride do zadnjega glasovanja finančnega načrta, ker Rusini tega ne dopuste.

Rusinov je v Galiciji 3.208.000. Vseh prebivalcev se je naštel 1.1910 7.980.477; torej je Rusinov dobro 40 odstotkov, v ogromni večini kmečkega stanu. Zastopnikov so imeli 1.1912. v deželnem zboru 27 med 161; in sicer tri škofo in 21 iz kmečkih občin izvoljenih poslancev. Zato je umljivo, da se potegujejo za izpremembo volilnega reda,

ki bi jim zagotovil primernejše število zastopnikov. Nevzdržljivo je namreč to, da imajo Rusini v državnem zboru 23 poslancev, v deželnem pa dva manj. Poljaki in Rusini zdaj glihajo med seboj. Prišli so že precej daleč, le par manjših reči jim še ne gre vkup, zlasti glede na zastopstvo v deželnem odboru. Poljaki jim dajejo dva deželna odbornika, hočejo jih pa zase imeti 8; Rusini jih pa ne dopuste več nego 7, oziroma 9, ali tudi 10, če se njim zagotove 3.

Da bi dosegli svoje zahteve, so Rusini začeli nagajati pri fin. načrtu v državnem zboru. Zdaj bi pravzaprav že radi odnehali, toda nasproti volilcem so se tako zaprisegli, da ne morejo nazaj, dokler se v gališkem deželnem zboru ne reši volilna preosnova. To se bo zgodilo, a treba je še, kakor smo že rekli, v par rečeh priti do sporazuma. Ob tej priliki zopet vidimo, kako nespametna je taka politika, ki se naprej zagradi in zapriseže. Politik mora imeti vedno pred očmi, da hoče doseči čimnajveč za svoje volilce. Naenkrat nobena reč ne gre; trebe je čakati in potrpeti, pa delati. Sila je samo včasih dobra. Kadar bi utegnili več škodovati nego koristiti, se morajo ubrati druge strune.

Važen nauk pa dajejo dogodki v državni zbornici. Našo državo so večinoma vladali dozdej Nemci s pomočjo Poljakov; Čehi so tudi od 1. 1879 skoraj ves čas imeli svoje zastopnike v ministrstvu; drugi narodi so bili pa potisnjeni na stran. Takoimenovani veliki narodi so si razdelili moč v državi in se za druge niso mnogo brigali. Zastopniki preziranih dežel in narodov so bili potemtakem večkrat prisiljeni pokazati na občuten način, da so tudi v zbornici in da ne puste po-

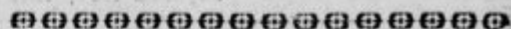
metati s seboj. S tem se seveda delo zmede in ne gre naprej. Dokler bodo Nemci vzdrževali svojo komando v državi, se bo to vedno ponavljalo. Tega torej ni kriv državni zbor, še manj pa volivna pravica, marveč samo nemška nestrpnost.

Splošna volivna pravica je bolezen v državi mnogo jasnejše pokazala, nego se je videla prej, ko ni bilo v zbornici ljudskega zastopstva. Prvi korak k zdravju pa je spoznanje bolezni. Zdaj ne more iti za nič drugega, nego da se bolezni primerna zdravila izberejo. Za naše pokrajine bodo morali seči končno po tistem edinem, ki bo v obrambo državi in v varstvo vladarski rodbini, da se namreč za hrvatsko in slovensko ozemlje osnuje samostojna državna skupina.

Dr. Korošec je v delegacijah v par sijajnih govorih ta mesec to našo misel razvijal. Omenjal je tudi načrt, po katerem naj bi se Ogrji s tem potolažili za izgubo hrvatskih zemelj, da bi se jim dala Galicija in Bukovina s tako samostojnostjo, kakršno ima sedaj Hrvaška. Če pomislimo, kako silno različne so razmere v Galiciji in Bukovini od naših, in s kakšnim podkupovanjem se tam delajo volitve in stranke oživljajo ter uničujejo, moramo reči, da bi ne bila nobena škoda, če gresta ti dve deželi k Ogrski.

! Ako še niste, pošljite naročnino! !

Rešitev dveh rudarjev v Vremskem Britofu.

Divača, 17. t. m. Dne 16. t. m. zvečer so že vsi obupali, da bi se dalo še kaj rešiti. Velika sesalka je delovala naprej, toda voda, ki je bila medtem zopet nekaj narastla, je obstala na višini 140 m. Ministerialna komisija se je že pripravljala na odhod, sanitetni material se je naložil na avtomobile nazaj. Kar se inženir Stabilimenta, g. Geberding, ki je dela z vso vnemo vodil, spomni na zadnji poizkus. Nagovoril je mehanika Seršena, ki se je sploh najbolj izkazal, naj se spusti v jamo (lift je deloval naprej) in prežaga konec sesalkine cevi tako, da bi sesala več vode. Stvar se je posrečila in voda je zdaj v vsaki uri za 25 cm padla. Tako je bilo ob 4 uri zjutraj 17. t. m. mogoče spustiti se v jamo.

Mehaniki, rudarji, člani komisije in tehnični ravnatelji rudnika Schmidt se podajo v jamo. Ob 5 uri 5 minut se v liftu vrnejo. Prinesli so s seboj dva še živa rudarja. Oba sta stala in se le držala z rokami ograje. Zavili so ju in odnesli v bližnjo gostilno. Žila jim je dobro bila, govorila sta in se od veselja smehljala. Bila sta Rumuna Nikolaj Diku in Nikolaj Pask, eden rojen l. 1881. v Milbachu, drugi l. 1888. v Valabradu na Ogrskem, oba neoženjena in 4 mesece v službi v britofskem rudniku. Delala sta v zgornji postranski galeriji s Slovencem Ivanom Sušikom in ju voda ni dosegla. Pač pa je zalila Sušika, ki so ga našli v isti galeriji mrtvega s preklano glavo in vsega v blatu. **Slovenci so vsi utonili.** Rumuna so prepeljali v avtomobilu v tržaško bolnico, kjer sta prispela ob 7 uri 35 minut zjutraj.

Rudarja sta prebila v galeriji od predzadnjega pondeljka od 5 ure pop.: **torej sta bivala pod zemljo natančno 204 ur brez vse jedi!** Čutila sta le mrav v rokah in omotico, sicer sta pa zdrava in bosta kmalu popolnoma dobra. Sta pač trdna dečka! Pripovedujeta, da sta se hotela v ponedeljek zvečer podati iz galerije in našla prednji del od vode zalit. Čula sta obupne vzklike tovarišev, ki so tonili. Luč jim je kmalu ugasnila in oglasil se je glad. **Živela sta od vode.** Čakala sta resignirano na rešitev ali na smrt. Več ur, preden so ju našli, sta začutila svež zrak, kar ju je zelo poživilo. Bila sta takoj zopet pogumna. Sama sta čutila, da sta pod zemljo pet ali šest dni — v resnici sta pa bila 8 dni in 9 noči. V bolnici so jima napravili nekaj injekcij, potem sta dobila konjaka, zdaj pa mirno spita. Zdravniki se ne boje komplikacij.

— **K nesreči v Vremskem Britofu** se nam še poroča: Kakor sem brzojavno sporočil, so dobili 17. dec. ob 5. uri 10 min. dva ponesrečenca živa. Enega so dobili kake pol ure kasneje mrtvega. S tem je rešilna akcija končana, ker ostalih devet je brez vsakega dvoma mrtvih, ker so zaliti v vodi. Ti

Sвета ноќ.

S cerkvice na mirni vasi
čez pogorje in poljano
pojejo srebrni glasi
zvonov pesem davnoznano:
„Sвета ноќ, blažena ноќ!“

Pod nebesi angel plava,
siplje žarke, svete glase:
„Mir ljudem, Gospodu slava,
že vse kraje, na vse čase.
Tajna noč, čarobna noč!“

Mir ljudem, a čast Gospodu!
Segaj v dušo, pesem mila,
vsemu zemeljskemu rodu!
Daj, da vsem bi zanetila,
rojstva noč, vstajenja dan!

O komu nocoj ne hodi
kakor ljubljén spanec v gosti,
kakor žarek ob zahodi
v dušo spet spomin mladosti?
Sladka noč, miljena noč!

In komu ne vstaja želja,
da bi čas mu vrnil dneve
nepozabnega veselja,
ko je peval svete speve:
„Sвета ноќ, blažena noč.“

trije so delali v „Aufbruchu“ in je bil mrtvi Žužek na poti iz rova, zato ga je ga je tudi zalotila voda. Za rešitev si je največ zaslug pridobil ključavničar Zeršen od železnice iz Divače. Ta se je podal v vodo in je popolnoma pod vodo bredel brez oprave potapljačev do domače sesalke in jo odprl. Sesalke leži pod navpičnim rovom in je velika. Zato je bila potem hitro voda toliko izčrpana, da so mogli bresti do ponesrečencev. — Zanimivo je, da sta vzdržala Rumuna čez osem dni v rovu brez hrane. Eden je pojedel svoj klubuk popolnoma, drugi deloma. Danes ob 10. uri je bil pogreb mladeniča Žužka na Škofljem. Poleg velike množice udeležilo se je pogreba tudi uradništvo rudokopa in zastopstvo postojnskega glavarstva. Vodo iz rovov še vedno črpajo, ker leže drugi ponesrečenci še globoko v takolimenovanem „Gesenke“. Najzadnji se še 80 metrov pod vodo in jih vsaj štirinajst dni ne bodo dobili še vseh.

Odgovorni urednik Jožef Gostinčar, drž. poslanec

Listek

V deveti deželi.

iz angleščine po Rider Haggardu prevel I. M. (Dalje.)

Povsem res je bilo, bil sem zelo naklonjen krvoločnemu staremu lopovu. Ne vem sicer, kaj je bilo tako očarujočega v njegovem značaju, a imel je nekaj očarujočega na sebi. Znabiti je bila njegova poštenost in odkritost; znabiti je človek občudoval njegovo matone načloveško moč in izurjenost. Pa naj si bo tako ali tako, resnica je, da sem ga imel jako rad, dasi nisem mislil, da mu kdaj to povem.

„Res je, stari volk,“ sem rekel, „čudna je tvoja ljubezen. Razčesnil bi mi glavo, če bi ti jutri bil na potu.“

„Resnico govoriš, Makumazan, storil bi tako, če bi me klicala dolžnost, a ljubil bi te vseeno, četudi bi bil do bro zadet. Ali je tukaj kaj upanja na kak boj, Makumazan? Dozdeva se mi, da ono, kar sem sinoči videl, priča, da se kraljici srdita druga na drugo. Sicer kraljica noči ne bi bila prinesla bodala seboj.“

Pričrtil sem mu, da je to v resnici kazalo, da je vladalo višje ali manjše nasprotstvo med kraljicama in sem mu povedal, kako stoje stvari in da se prepirata radi Inkuba.

„A, tako je?“ je vzkliknil in poskočil od veselja, „potem bode vojska tako gotovo, kakor reke naraščajo ob deževju — vojska do konca. Ženske ljubijo poslednji udarec prav tako kakor poslednjo besedo in kedar se bojujejo za ljubezen, so brez usmiljenja.“

Glej, Makumazan, ženska ti plava skozi kri do svoje želje, ne da bi si kaj mislila o tem. Oj, Makumazan, mi bomo te lepe hiše še goreti videli in

slišali bojni krik razlegati se po ulicah. Tako navsezadnje vseeno nisem zastoj tako daleč potoval. Ali misliš, ali se zna to ljudstvo boriti?“

Prav tedaj se nam je pridružil Vojnovič in tudi Tomič je prišel od druge strani ves bled in globoko udratih oči. Kakor hitro je Umslopogas uzrl poslednjega, je prenehal s svojim krvoločnim govorjenjem in ga pozdravil.

„Oj, Bugvan,“ je zaklical, „pozdravljam te! Gotovo si utrujen. Mar si včeraj preveč lovil?“ Nato pa je ne čakavši odgovora nadaljeval:

„Poslušaj, Bugvan; povem ti neko zgodbo, veš, o neki ženski, nato jo boš gotovo poslušal, kajne?“

„Nekdaj je živel človek, ki je imel brata; in živila je neka ženska, ki je ljubila brata tistega človeka, pa je bila ljubljena od tistega človeka. Pa človekov brat je imel ljubljeno ženo in ni ljubil tiste ženske in se je norčeval iz nje. Tedaj se je ženska, ki je bila zelo zvitá in maščevanja željna, posvetovala sama seboj in je rekla tistemu človeku: Ljubim te, in če se vzdigneš z vojsko nad svojega brata, pa te vzamem za moža. In on je vedel, da je bila to laž, ali vsled svoje velike ljubezni do ženske je šel na vojsko. In potem, ko je bilo že mnogo pobitih, je poslal brat sela k njemu, rekoč: Zakaj me moriš? Kaj sem ti storil žalega? Ali ti nisem ljubil od mladih let? Ali ti nisem prišel na pomoč, kadar si bil v sili in ali nisva vedno skupaj hodila na vojsko? Zakaj me sedaj pobijaš, brat, ki sem te ljubil?“ Tedaj je tistemu človeku srce postalo težko in vedel je, da je bila njegova pot slaba; in potisnil je izkušnjava od ženske v stran ter je končal vojsko proti bratu in je mirno živel z njim v istem kraalu. In čez nekaj časa pride tista ženska k njemu in reče: „Izgubila sem svojo preteklost, hočem biti tvoja žena.“ A vedel je v svojem srcu, da je bila to laž in da je gojila zle misli, pa jo je vsled svoje ljubezni vzel vseeno za ženo.

A isto noč, ko sta se poročila, ko je mož trdo zaspal, je ženska vstala, mu vzela sekiro iz roke in se splazila v kočo njegovega brata ter ga v spanju umorila. Nato se je splazila in mu dala krvavo sekiro v roke ter šla svojo pot.

Ko se je zdanilo, so prihiteli ljudje, kričeč: „Lousta je bil ubit po noči!“ Prišli so v kočo k tistemu človeku, kjer je ležal v spanju, poleg njega pa krvava sekira. Tedaj so se spomnili vojske in rekli: „Glejte, gotovo je on umoril svojega brata“ in bili bi ga zgrabili in ubili, če ne bi bil vstal in hitro zbežal; na begu pa je ubil žensko.

„Ali smrt ni mogla izbrisati zla, ki ga je povzročila, in na njem je ležala teža vsega njenega greha. Zaradi tega je prognanec in njegovo ime je na slabem glasu med njegovim ljudstvom, kajti na njem in edino na njem leži vse breme nje, ki je bila izdajalka. In zaradi tega tava on, ki je ve-

lik glavar, daleč po svetu, brez kraala, brez žene, in zaraditega bo tudi umrl daleč od doma kakor zadet srpnjak, in njegovo ime bodo preklinjali od rodu do rodu, ker ljudje pravijo, da je umoril svojega brata Lousta po noči z izdajstvom.“

Stari Zulu je utihnil in videl sem, da ga je lastna zgodba močno ganila. Kmalu pa je zopet vzdignil glavo, ki jo je bil povsili dol na prsi, in je nadaljeval:

„Jaz sem bil tisti, Bugvan! Da! Jaz sem bil tisti človek! Zdaj me pa poslušaj! Enako kakor boš tudi ti orodje, igrača, tovarni vol, da nosiš zla dejanja druge. Poslušaj. Ko si se plazil za kraljico noči, sem ti bil jaz tik za petami. Ko je sunila tebe z nožem v spalnici brez kraljice, sem bil tudi jaz tam; ko si jo pustil, da se je splazila proč kakor kača med kamenjem, sem te jaz videl in sem vedel, da te je začarala. Odpusti mi, oče moj, ako so moje besede ostre, a prihajajo mi iz polnega srca. Ne poglej je več, potem boš častno šel do groba. Sicer se ti rad ženske zgodi kakor meni in znabiti z večjim vzrokom. Govoril sem.“

Tekom celega dolgega in zgovornega nagovora je bil Tomič čisto tih; ko pa je povest začela postajati tako podobna njegovemu slučaju, je zardel in ko je doznal, da so drugi videli, kaj se je zgodilo med njim in Sorajo, je bil vidno vznemirjen in pobit. In ko je naposled i on izpregovoril, je bil njegov glas pohleven, kar je bilo nekaj čisto neznanega pri njem.

„Reči moram,“ je dejal in se bridko nasmehnil, „da si pač nisem mislil, da bom doživel, da bi ne kak Zulu učil dolžnosti; a to ravno spričuje, kako daleč moremo zabresti. Rad bi vedel, ali morete vi razumeti, kako se čutim ponižanega; najhujše pa je, da vse to zaslužim. Samoposebi se umeje, da bi bil moral izročiti Sorajo straži, a nisem mogel in to je resnica. Pustil sem jo oditi in sem ji obljubil, da nobenemu ne zinem besedice o tem; zato me zadeva še večja sramota. Rekla mi je, da se poroči z menoj in naredi kralja te dežele, če stopim na njeno stran, pa hvala bodi Bogu, da sem imel toliko poguma reči, da mi ni mogoče zapustiti prijateljev. Zdaj pa ukrenite z menoj, kar vam drago, zaslužim vse. Samo to naj še rečem, da upam, da ne bi nikdo vas ljubil kake ženske iz vsega svojega srca in da ne bi potem bil tako hudo izkušan od nje.“ Nato se je obrnil in hotel oditi.

„Priatelj,“ je rekel Vojnovič, „počakaj. Tudi jaz ti imam nekaj povedati.“ In začel je pripovedovati, kaj se je prejšnji dan zgodilo med Sorajo in meš njim.

Te besede so bile najhujši udarec za uboga Tomšiča.

„Da veste,“ je rekel, „mislim, da ste me precej ozdravili,“ in obrnil se je ter odšel. Meni je bilo prav hudo zanj.

Tisti dan je bil dvorni dan, ko sta kraljici v veliki dvorani izprejemali

prošnje, razpravljali o postavah, na gradah i.t.d., in kmalu potem smo se napotili tja. Na potu se nam je pridružil Tomič, ki je bil videti neznansko pobit.

Ko smo dospeli v dvorano, je Niplepta že sedela na prestolu ter opravljala sredi svetovalcev, daornikov, pravnikov, svečnikov in nenavadno močne straže državna opravila kot po navadi. Pa na vznemirjenih obrazih vseh navzočih je bilo lahko spoznati, da se nikdo ni dosti zmenil za navadne zadeve, ker je bilo vsem znano, da je bila državljanska vojska pred durmi. Pozdravili smo Niplepto ter zavzeli prostore; vse se je nekaj časa vršilo kot po navadi, ko so zunaj pred palačo iznenada zabučale trobente in iznad velike množice, ki se je nabrala pričakujoč nenavadnih dogodkov, se je dvignilo gromovito vpitje: Soraja! Soraja!

Nato je bilo slišati ropot več voz in kmalu zatem so se odgrnile velike zavese koncem dvorane in vstopila je kraljica noči. A ne sama. Pred njo je stopal sredi drugih svečnikov veliki svečenik Agon v sijajni opravi. Vzrok njihove navzočnosti je bil očiten — ker je Soraja prišla v njihovem spremstvu, bi bilo bogoskrustvo če bi se jelo — tel kdo dotakniti. En sam pogled na Sorajo samo je zadostoval, da se je vsakdo lahko prepričal, ni prišla z miroljubnimi nameni; mesto svoje navadne z zlatom obrobene obleke je nosila blestečo tuniko iz zlatih lusk, na glavi pa majhno zlato čelado. V roki je držala majhno, krasno izdelano, iz čistega srebra narejeno kopje. V zavesti svojega ponosa in lepote je stopala kakor levinja in gledalci so priklanjajoč se, umikali nazaj ter ji delali pot. Pri svetem kamenu se je ustavila, položila roko nanj ter zaklicala na ves glas proti Niplepti na prestolu: „Blagor ti, o kraljica!“

„Blagor ti, kraljeva sestra!“ je odgovorila Niplepta. „Le bliže. Ne boj se, dam ti vso varnost.“

Soraja je odgovorila z ošabnim pogledom ter pohitela po dvorani dalje, dokler se ni ustavila pred prestoli.

„Majhne dobrote te prosim, okraljica!“ je zopet zavpila.

„Govori, sestra! Kaj mi je mogoče dati tebi, ki imaš polovico kraljestva?“

„Tebi je megeča povedati resnico — meni in zvezdskemu ljudstvu. Ali imaš v resnici namen vzeti tega tujega volka,“ in pokazala je na Vojnoviča, „za moža ali ne?“

Vojnovič se je zganil pri teh besedah, se obrnil proti Soraji ter ji rekel z zamolklim glasom: „Dozdeva se mi, da si imela včeraj druga imena zame, o kraljica!“ Videl sem je, kako se je vgriznila v usta in ji je kri zalila lica. Ko je Niplepta spoznala, da je njena tajnost izdana in da s skrivanjem ni mogoče ničesar več doseči, je vstala s prestola ter pohitela k Vojnoviču. Tam je obstala ter odpela zlato kačo, ki je je imela ovito krog roke. Nato mu je velela poklekniti. Vojnovič je

zdrknul na eno koleno na marmonata tla. Zatem je vzela zlato kačo z obema rokama ter mu jo ovila okrog vratu.

„Zdaj vidiš,“ je rekla, ko je vznemirjeno šumenje v dvorani nekoliko potihnilo, obrnivši se k sestri, mejtem ko je Vojnovič zopet vstal, „dala sem svojo spono „volku“ okrog vratu. Glej, on bo moj čuvaj poslej! To je moj odgovor tebi, Soraja, in njim, ki so prišli s teboj.“

Nato se je obrnila k zbrani množici ter nadaljevala z različnim ponosnim glasom: „Da, kraljica noči, velikaši, svečeniki in ljudstvo, ki ste se zbrali tukaj, s tem znakom jemljem tujca za moža tukaj vpricho vas vseh. Kaj, ali sem kraljica in vendar ne morem svobodno izbrati moža?“

Ali naj stojim na nižji stopnji kot najnižja dekla v celem mojem kraljestvu?“

Nato ga je prišla za roko ter se ponosno ozrla nanj in stoječ tako se je ponovno ozirala po ljudstvu.

Ljudstvo ju je pa pozdravljalo in klicalo živio, da se je poslopje treslo. Soraja pa je stala povešenih oči; ni mogla prenašati prizora, ki ji je kazal sestrično zmagovalstvo, in v strašni svoji togoti je prebledela kot zid in se tresla kot trepetlika.

„Mar misliš, Niplepta,“ je rekla z glasom, ki je donel po veliki dvorani kakor trobenta, „ali mar misliš, da bom jaz, Soraja, kraljica Zvezdcev, mirno prenašala, da bo ta podli inozemec sedel na prestolu mojega očeta?“

„Tvoja dolžnost je izročiti tega tujega volka in nje, ki so prišli z njim, ognjeni peči, ali se mar niso smrtno pregrešili proti solncu? Če ne, Niplepta, ti napovedujem vojsko — krvavo vojsko! Da, izjavljam ti, da bo pot tvoje ljubezni zaznamovana s požari tvojih mest in namočena s krvjo tistih, ki pristajajo k tebi.“

„Povem ti, Niplepta, bela kraljica, da te pahnem s prestola. Vama, tujci, pa povem — vsem razen tebe, Bugvan, ki te hočem rešiti, ker si mi storil neko uslugo, ako lehočeš zapustiti te može ter iti z menoj — tukaj je ubogi Tomič na vso moč zmaljal z glavo in zaklical: „Nemogoče!“ — da vas dam zaviti v zlate odeje ter obesiti še žive v verigah na štiri zlate trobente štirih angeljev, ki stoje na štirih stolpih templja, tako da boste v svarilo vsem. Ti, Inkubu, pa umrješ na drug način, kakršen, ti sedaj še ne povem.“

Leto 1812.

(Doživljaji francoskega vojaka.)

(Dalje.)

Ob vsakem ognju so ležali mrtveci ali umirajoči. Ko se je popolnoma zdanilo, sem že prišel do nekaterih oddelkov iz našega regimenta; tu je bil med drugimi neki pisar iz naše kompanije. Le z največjo težavo se je pomikal

naprej, opirajoč se pri tem na puško, vendar je radostno vzdiknil, ko me je zagledal. Slišal je bil namreč, da sem ostal v Vilni kot ujetnik. Ime mu je bilo Rossi. Obe nogi je imel ozeblji, ovid s cunjami in kožuhovino. Bil je docela obupan in mi je tožil, da pač ne bo nikdar več videl svoje domovine. Tolažil sem ga s tem, da sem tudi jaz v podobnem položaju, toda v resnici sem bil še na slabšem kakor on. Šla sva skupaj dalje in tu je imel priložnost spoznati, koliko na boljšem je od mene, kajti moja bolezen v spodnjem delu života je postajala vedno hujša in nadležnejša. Neštetokrat smo se morali ustaviti, kajti vse, kar sem povžil, je šlo naslednji trenutek od mene.

Nisva se dolgo mudila. Skuhala sva v naglici nekoliko riža in spekla nekaj konjskega mesa. Riž sva takoj pojedla, meso pa sva vzela s seboj. Sveto sva si obljubila, da ne zapustiva v bodoče drug drugega. Toda ko se je privarila velika množica zaostajalcev, naju je odtrgala drug od drugega in poslej se nisva več našla.

Šel sem mimo nekega mlina. Tu sem videl moža, ki se je vdri na ledu potoka. Ceprav mu je voda segala le do pazu, se mu ni posrečilo, da bi prišel venkaj. Topničarski častniki so mu vrgli iz mlina vrv, toda ni je mogel prijeti, kajti bil je ves trd od mraza.

Nekoliko dalje sem zvedel, da bo naš regiment to noč prebil v neki vasi, oddaljeni tri ure od tukaj. Sklenil sem priti tje, pa če bi mi bilo treba po kolenih drsati. Posrečilo se mi je, toda koliko sem preстал! Mnogokrat sem se vsled utrujenosti zgrudil v sneg in sem si mislil, da je po meni. K sreči pa ni bilo več takega mraza in tako sem se večino zopet spravil pokonci ter sem končno po nadčloveških naporih, bolj mrtev kot živ, dospel v vas.

Prvo, kar sem opazil, je bil velik ogenj pred nekim pogoriščem. Taval sem tje, kako veliko je bilo moje presenečenje, ko sem tu zagledal svoje tovariše! Malo pred ognjem sem se onesvestil in kakor mrtev padel na tla.

Ko sem zopet odprl oči, sem ležal poleg ognja na dobrem slamnatem ležišču. Častnik Serraris, ki je imel žganje, mi ga je dal piti. Dobil sem tudi gorko juho iz konjskega mesa, ki mi je izvrstno teknila, kajti bila je osoljena s pravo resnično soljo.

Toda takoj nato so se s podvojeno silo oglasile zopet bolečine v mojem želodcu in črevah. Poklical sem Grangerja in mu povedal, da sem najbrže zastrupljen. Skuhal mi je takoj čaja, ki ga je imel še iz Moskve. Popil sem ga precej in dobro mi je teknil.

Ubogi Rossi je prišel v prav tako žalostnem položaju k stotniku kakor jaz. Pri njem je bil seržant Bailly, s katerim sva bila v Vilni izmenjala papirnat bankovce za kovan denar. Vprašal me je takoj, kako je z menoj in ker je bilo njegovo stanje ravnotako kakor moje, ni bilo dvoma, da nama je žid

v kavo namešal strupa, da bi naju lažje oropal.

Bil bi popolnoma zadovoljen, da me ne bi bila noga strašno bolela; bolečine pa nisem čutil samo v rani, ampak po vsej nogi. Velik del noči sem prestokal v strahovitih mukah. Povedal sem Grangierju in častniku, da jutri pač ne bom mogel dalje, toda nista mi pustila dogovoriti. Častnik je je dejal, da pač ni nič čudnega, če se čutim oslabelega, saj se to opaža po takih naporih še celo pri zdravih. Ukazal mi je pripraviti mehko ležišče iz slame tik ognja in ker je bilo kuriva v obilici, sem bil na gorkem kakor da bi bil v peči. Počasi so minevale tudi moje bolečine in kmalu sem občutil tako blagodejnost kakor že dolgo ne. Zaspal sem in sem spal več ur nepretrgoma. Ko se je približal čas odhoda, mi ni prišlo niti na misel, da bi zaostal. Res da nisem mogel sam hoditi, toda Grangier in Leboude sta me podpirala. Tudi Rossi se je bil tekom noči toliko opomogel, da je šel z nami.

Čez kake pol ure sem se premikal že sam brez pomoči in to dokaj dobro. Še precej zgodaj smo dospeli v malo vasico, ki nam je bila določena za prenočišče. Tu je bilo prav malo hiš in čeprav smo dospeli med prvimi, smo dobili samo še eno hišo prazno. Tukaj je bilo tako dosti slame, da si nismo pripravili z njo le dobrih ležišč, ampak smo se takorekoč zakopali vanjo. Toda nesreča nas je pregnala povsod. Slama je začela goreti. Za rešitev je bil vsak trenutek neprecenljive vrednosti. Nekaterim je zgorela vsa obleka in so imeli po telesu grozne opekline; drugim so zgoreli samo plašči, nekemu podčastniku se je vnela torba, kjer je imel patrone; eksplozivale so in mu raznesle glavo. Jaz sam bi bil nedvomno zgorel, če me ne bi bili tovariši zgrabili za rame in za nogo in me odnesli v sosednjo hišo, kjer je stanoval general Rouget s svojimi častniki.

Odzunaj je vladal strašen mrz, proti kateremu se nismo mogli zavarovati. Vdrli smo torej v stanovanje generalovo, tako natesnoma, da nas je večina moralo stati celo noč. Vendar je bilo še vedno boljše kot zunaj, kjer bi nas bilo to noč gotovo večina zmrznilo.

Ko je naslednjega dne sinil prvi jutranji svit, smo dospeli do nekega griča, ki se je zdela, da je iz samega ledu. Da bi lažje prišli gori, so se ljudje stiskali v gruč, posameznik bi si bil težko pomagal. Zapazil sem, da so tukaj ljudje rajši pomagali drug drugemu kakor sicer. Če se je kdo zgrudil, ali če mu je spodrsnilo in se je zvalil po hribu dol, so obstali ljudje ki so se nahajali v njegovi bližini in mu pomagali, da je vstal. Če pa mu niso hoteli priskočiti na pomoč, so posegli vmes častniki ali podčastniki. Videl sem, kako je naš narednik grozeče zaklical nekaterim ljudem, ki so pustili dva taka reveža ležati na tleh:

„Nihče izmed vas naj se ne gane niti za korak, dokler mi niste onih dveh vzdignili in jih pripeljali gori! S svojimi odločnimi nastopom jih je mnogo rešil gotove smrti.“

Na drugi strani je bil hrib tako strm in ledenogladek, da je bilo le s težavo mogoče priti dol. Tisti, ki so bili še dovolj močni v rokah, so sedeč drsali navzdol ter si pri tem pomagali z rokami. Večina pa nas je bilo v rokah tako slabih, da jih nismo mogli posnemati, ampak smo se valili navzdol kakor sodi. Medpotoma sem skoraj izgubil zavest. Ves razbit, razpraskan in raztrgan sem se znašel oddolaj. Leva roka je bila ranjena in vsa krvava.

General je ukazal, naj obstanemo in naj se preštejejo vsi, če morda kakega vojaka ne manjka. Na veliko veselje nismo bili čez hrib nobenega izgubili.

Šele zdaj se je toliko zdanilo, da smo natančno videli vse naokoli in tu smo spoznali, da je bil ves naš trud nepotreben. Okoli hriba je namreč držala pot, po kateri smo videli iti tiste, ki so šli za nami. Mene je hrib tako zdelal, da sem se le počasi, plažeč se po vseh štirih pomikal naprej. Da ne bi bil tovarišem v nadlego, sem jih prosil, naj se ne brigajo zame. Stotnija pa je pustila pri meni grenadirja Fallopo, Italijana iz Pijemonta*, ki pa ni bil dosti na boljšem od mene, kajti tudi on je, kakor jaz komaj gibal.

Dom in svet. Prijateljem „Domoljuba“.

Topot smo morali večidelj dopisov zvestih sotrudnikov »Domoljuba« odločiti, zaradi štrajka v tiskarni. Uredništvu so take stvari zelo neljube, ampak pomagati si ne more. Drugod listi sploh ne izhajajo. Pri nas smo veseli, da moremo še toliko gibati. V listu so danes samo tisti dopisi, ki so bili postavljeni, drugi so žalibože morali obležati v uredniškem predalu.

Agitirajte za „Domoljuba“.

Novo leto se bliža, in z njim čas naročitve. Agitirajte povsod za »Domoljuba«, ki je najcenejši in najboljši prijatelj našega ljudstva. Dokler bo hodil »Domoljub« v naše družine, in dokler bodo imele naše hiše »Domoljuba« za hišnega prijatelja, ne bodo nasprotniki cerkve pri nas ničesar opravili. Kjer se bere »Domoljub«, tam je doma katoliška zavest. Zadnje volitve so pokazale,

* Pokrajina v Gornji Italiji.

da so kraji, kjer je »Domoljub« ukoreninjen, nepremagljive trdnjave S. L. S. Najboljši in najzavednejši volivci katoliške stranke so naročniki in bralci »Domoljuba«! Na delo za »Domoljuba«!

Nesrečen »Miklavž«. V Erlabrunnu je letos kakor običajno hodil »Miklavž« s svojim spremstvom od hiše do hiše. Tako so prišli tudi k Turnerjevim; 12 letni Turnerjev deček se je prestrašil in hotel zbežati po stopnjicah; toda v strahu je stopil na slepo, padel in koncem stopnic obležal z zlomljenim tilnikom. Ko je oče videl sina mrtvega, je v razburjenju zgrabil za velik kuhinjski nož in trikrat zabodel »Miklavža«, ki ga je predstavljal mojster Körner. Körner se je mrtev zgrudil.

Angleški humor. Neki škotski župnik je že dalj časa opazoval staro gospo, ki je pri njegovih pridigah v cerkvi vedno trdo zaspala, ako je pa pridigal kak mlad duhovnik z vseučilišča, ga je pa silno zvesto poslušala. To se je staremu župniku za malo zdelo in trdo je prijel staro gospo; ta mu je pa takole odgovorila: »Veste, gospod župnik, če vi pridigate, vem, da je božja beseda dobro spravljena; kadar pa pridejo na prižnico mladi ljudje z vseučilišča, treba ostro paziti, da-li se nahaja seme božje besede v pravih rokah.«

— **Špirit se podraži.** Z ozirom na ogromno porabo špirta in pa na novi zvišani davek je z gotovostjo pričakovati, da se cene špirtu že z novim letom izdatno zvišajo. To je tem bolj gotovo, ker se je tudi na Ogrskem sklenil špiritni kartel, kateremu je pristopilo že 75% tovarnarjev in rafinerjev.

— **Slovenski delavci — ne v Afriko!** C. kr. trgovsko ministrstvo je izvedelo, da nameravajo v južni Afriki posestniki rudnikov povabiti slovenske delavce iz Avstro-Ogrske. Z našimi delavci bi nadomestili prejšnje delavce, ki so stopili v štrajk, ter jih nastavili z manjšo plačo. Ta zamena delavcev bi pa povzročila med štrajkujočimi velik upor ter bi se izpostavili naši delavci neprestanim resnim spopadom. Če bi izbruhnili kaki resni nemiri v teh pokrajinah, bi bilo celo življenje v veliki nevarnosti. Razen tega bi bilo za naše ljudi pri pogodbah tudi zelo težko, ker ne znajo jezika in tudi ni zaupati tem brezvestnim rudniškim posestnikom in njih agentom. Izročeni bi bili ti siromaki popolnoma v njihove roke, ter bi se ne mogli nikjer pritožiti. Končno moramo še opozoriti, da si v teh rudnikih delavstvo nakoplje vsled slabe klime in slabega zraka jetiko in v kratkem zanjo umre. — Ako torej pride do slovenskih in hrvaških delavcev glas, ki jih vabi v Afriko, naj ga ne poslušajo, če hočejo sebi dobro. — Rafaelova družba.

— **Odlikovan redovnik.** Katehetu na koroških deželnih zavodih za slepce in gluhoneme, kapuc. patru Gabrielu Bajec je cesar podelil zlati zaslužni križec.

— **Umrli** je dne 16. dec. 1913 gđč. Fr. Stare, sestra grajščaka g. Ant. Stare v 76. letu svoje starosti.

— **Lovska sreča.** V Vrhniškem lovišču na Jelovcu pri Zaplani je bil 15. t. m. ustreljen lep, 30 kg težak divji kozel (gams). Opazovali so ga že nad leto dni z enim samcem in samico z mladičem. Kaj jih je v naš kraj prignalo, je uganka. Take divjačine najstarejši ljudje ne pomnijo v našem okraju. Ni čuda torej, da je k načelniku gosp. K. Mayeru prišlo nešteto radovednežev gledat ta redki lovski plen.

— **Čudna zgodba kranjskih izseljencev.** Sredi junija t. l. se je podal v Ameriko Jožef Penko z ženo in dvema hčerama iz Postojne. Z njimi se je bil vkrcal na ladjo tudi neki Zadnik iz Trnovega. Ko so se v Newyorku izkrcevali, se je pa zgodilo, da je Zadnik, ki je stopil s Penkovo ženo in hčerama prvi na suho, pokazal komisiji potni list, glaseč se na ime Penkovo, ker sta bila namreč ta dva iz še nepojasnjene vzroka na ladji med potjo svoja lista zamenjala. Komisija je zato Zadnika, smatrajoč ga kot Penka, pustila na ameriška tla, Zadnik pa se je zdaj res začel vesti kot mož Penkove žene. Ko je ta ugovarjala, je Zadnik dejal, da je nekoliko prismojena. Nasprotno pa komisija Penka ni pustila na suho in sicer zato, ker je bil preje izročil ves denar svoji ženi in je bil zdaj sam brez sredstev. Komisija ga je zavrnila nazaj v Evropo. Njegova uboga žena je morala zdaj z napačnim možem v Newyork, kjer ji je pa ta končno še ukradel 600 K. Tako je bila brez solda in jo je policija odpravila v Evropo. Ko se je Penkova te dni v Postojno vrnila, je pa izvedela, da se je njen pravi mož medtem v Ameriko vrnil. Kaj takega se pač še ni zgodilo, odkar ljudje hodijo v Ameriko.

— **Lakota na Ogrskem.** V szolnokdoboskem komitatu je vsled letošnjih povednj in požarov zavladała taka stiska, da večina družin samo vsaka dva dni po enkrat kaj je. Vse se izseljuje, kar le more in je bilo samo v novembru izdanih 675 potnih listov; a koliko se jih je izselilo brez njih! Celo ljudje, ki so bili prej remonožni, sedaj niti kruha nimajo.

— **Liberalna hvaležnost.** Iz Reške doline se nam piše: Poročali smo, kako krasno je uspela sadna razstava na Premu. Največ se je zanjo trudil župnik g. Škrjanc. Na tisoče je prišlo denarja med ljudi, po širnem svetu je zaslovelo naše sadje, mnogo tujih listov je prineslo slike in poročila. A liberalna hvaležnost? Gostilničar Grahari, kjer se je vršila razstava, je skupil toliko, da so bili vsi prostori premajhni, da je vsega zmanjkalo, a hvaležnost? Sedaj so bili pa najhujši agitatorji za Gašpareta, od kjer nikdar niso in ne bodo fčka dobili. Ljudje so rajši poslušali Cvetanovega študenta, ki je bil pri vojakih degradiran. To si bomo zapomnili.

Gorenjske novice

g **Bled.** Gospodinjski tečaj, ki ga je dež. odbor na prošnjo političnega društva priredil na Bledu, je bil zaključen minuli četrtek. Zaključka so se udeležili za dež. odbor dr. L. Pogačnik, za blejski Kot poslanec Iv. Piber, dr. Iv. Benedik, svetnik I. Oblat in župnik K. Čerin ter župana F. Rus in Iv. Burja. Tečaj je vodila gđč. Jul. Jakličeva, kmetijske predmete je poučevala izprašana kmetijska učiteljica gđč. E. Premrov, zdravstvo je predaval okrožni zdravnik g. dr. Iv. Benedik. Sklepna skušnja je tako v teoriji kot v praksi pokazala, da je bil med tečajem vsak čas dobro porabljen. Dobro in razumno ter živahno odgovarjanje, krasno prirejena razstava ročnih del in kuhinjskih izdelkov, okusno ozaljšana dvorana — vse to je pričalo, da so dekleta veliko, veliko pridobila. Da bi le vse te dobre in prekoristne nauke in navodila, ki so jih dobile v tečaju, uporabile tudi v svojih domovih. — S primernim nagovorom in lepimi darili so dekleta pokazale svojo hvaležnost gosposodičnam ter se poslovile od njih. Še par ljubkih pesmic ter skupno fotografiranje, pa smo se razšli polni hvaležnosti deželnemu odboru za tečaj in priznanja gospicam, ki so umele v kratkem času doseči tako veliko lepih uspehov.

g **Dob.** Tudi v naši župniji ima večino S. L. S., tudi mi smo precej pomagali soditi podlo gonjo brezverskega liberalizma. Pa stopimo v posamezne občine. Brezoviška občina stoji na čelu vsem drugim. Volilci, dobro ste se obnesli. Čast vam! Občina Podrečje je bila zadnjič še v liberalnem taboru. Letos pa je tudi v tej občini zmagała S. L. S. Veliko se je trudil za sršenovce Podrekar, brusil je jezik in pete krog naših mož, pa vse zastonj. Čast tudi vam, vrli volilci podreške občine! Sedaj pa na Krtino! „V Krtini nobenega Lavrenčiča in nobenega Kreka,“ se je drl Pongretov mešetar. Koliko je trpel znani liberalni mučenik Šmajdek! Prirejal je zaupne sestanke v Krtini pri Hladetu in v Zalogu pri Sokliču. Oblazil je vse sosednje občine. Pa je prišel dan volitve. Že pri prvi volitvi bi bili liberalci skoro ob sopo. Le po nesreči je dobil Slokar 2 glasa večine nad kandidatom S. L. S. dobil 41 glasov. Pri volitvi v kuriji je pa dr. Krek zmagał, ki volilci, le neustrašeno naprej! Sedaj pa prideš na vrsto ti, preljubi Dob, ti edini flajšter ranjenega liberalnega srca! Koliko so pričakovali od tebe! Prva volitev se jim je popolnoma ponesrečila. Pri drugi volitvi je ujel sicer Sršen 9 glasov večine, edino v cellem volilnem okraju. Toda, kaj pomaga samo 9 glasov. Pa če mu jih daste tudi 999, bo Sršen še vedno doma. Da je dobil pri nas Sršen večino, ni kriva

naprednost Dobljanov, ampak njihova zaslepljenost. Slepo so verjeli svojim ravno tako slepim voditeljem, zato so pa padli, medtem ko se 24 naših mož veseli nad častno zmago S. L. S.

g **Iz Kolovrata.** Naša občina se je pri zadnjih deželnozborskih volitvah obnesla imenitno; komaj eden je volil liberalce. To pa ni vseč trojanskemu Konšku, ki je postal vsled tega močno hud na Kolovračane. Če pride s kakim našim občanom skupaj, ga začne obdelavati. Pozivljamo poštarja Konška, naj nas Kolovračane pusti pri miru; njega prav nič ne briga koga volimo. Konšek je naročnik „Slov. Naroda“, „Dana“, „Sloven. Doma“; to so najgrši listi, popolnoma brezbožni, ki so najostudnejše blatili najsvetejše resnice naše sv. vere.

g **Iz Komende.** 5. dec. (Izza volivne dobe.) Najprej smo se pripravljali. Naši liberalni prijatelji so šli na Slokarjev shodek v Kamnik; seveda: Bivši župan Oboulek iz Most pa čvekavi Rebol, ki zajema svojo modrost iz „Danove“ mlakuže, načelnik kmetijske podružnice Hočevnar in agitator Juhanc iz Žej, katerima bolj prija „Slov. Dom“. Poslednji trije so pred letom pošiljali svoje sinove k živinorejskemu tečaju, ki ga je bil priredil „zapravljivi“ deželni odbor v „klerikal. društvenem domu“. Pridružil se jim je resnikoljubni Vode iz Kaplje vasi, ki dela pri vsakih volitvah za liberalce, akoravno so njegovega svaka na Gorenjskem le klerikalci spravili v deželni zbor. Potem je imel liberalni kandidat zaupen sestanek kakih 15 oseb, domačih in tujih, vmes tudi agitator Mežnar, v komendski graščini. Za slučaj raznih slabosti so imeli med seboj kamniškega lekarja dr. Karba. Tedaj so delili letake o zapravljenih milijonih.

Zbrali smo se pa tudi mi ponosni volivci S. L. S. ter se sešli na velikem javnem shodu v Društvenem domu, kjer je naš kandidat g. dekan Iv. Lavrenčič zares prepričevalno pojasnjeval delo in namene naših poslancev pa tudi nasprotnikov. Zato je bil pa tudi vspeh tako lep vkljub vsem liberalnim agitatorjem od blizu in daleč ter njih hinavskim papirjem. Naše sedmere občine morajo voliti deloma v Lahovičah z Založani vred, deloma v Mostah s Podgorci vred. Vrlo so se zlasti postavile Suhadole. Našoviče, Zalog, Križ in naši lončarji, med katerimi je Slov. Narod „zavohal, da ni več tistega navdušenja za Kreka in Lavrenčiča, kakor dosedaj.“ Prijagal je potem še zraven, da jih je na tukajšnji poziv prišel pokregat in mečit sam „Kregar iz Ljubljane, ki jih je več večerov klical v klerikalni društveni dom.“ Resnica pa je, da Kregarja ni tu nihče videl ali slišal. Sklep obojestranskih priprav za volitev je bil takle: V Lahovičah Lavrenčič 224, Slokar 51, v Mostah Lavrenčič 271, Slokar 59, v Lahovičah dr. Krek 148, Sršen 46, v Mostah dr. Krek 163, Sršen 40 glasov. Pa če nekaj: Poznamo se bolji!

g Nevije pri Kamniku. Izid volitev v naši občini je zadovoljiv. Bilo je pričakovati slabšega, ker so se kamniški liberalci z vso silo vrgli na našo občino. Koliko umazane agitacije! Potem pa še nameravan liberalni shod Ribnikarjev, katerega je preprečil nastop naših mož. Pri volitvi v splošnem volilnem razredu dobil je naš kandidat gosp. Lavrenčič 98 glasov, nasprotni kandidat Slokar pa 25 glasov; pri volitvi za kmečke občine gosp. dr. Krek 68 glasov, Sršen pa 11.

g Iz Poljan. Volitve so huda reč, zlasti če človek tako imenitno in nepričakovano propade kakor so poljanski liberalci. Naši liberalci ne vedo nad kom bi se jezili in maščevali. Eni se jezijo nad Dolinarjem: „Tvoji vodiški čudeži so nam vse ferderbali; premalo žive vere si imel v Johanco, pa si se ji zameril, da ni pomagala.“ — Janez pa odgovarja: „Jaz sem nedolžen. Vse sem storil, kar je bilo v moji moči. Cele litre žganja sem stočil; kdo mi ga povrne? Vsega je kriv ta naš Lovric. Njegove hlače, s katerimi je agitiral okrog, so bile naša nesreča. Oh! Oh! Naj bi bil vendar prej meni povedal, da bi mu bil vsaj jaz dal ene poštene, cele hlače, da bi ne bilo te sramote. Sedaj se nam pa smeje cela fara.“ Debeli kovač pa piha kakor njegov kovaški meh: „Ne, ne, Lovric je nedolžen; kaplan ta nam je vse zmešal. Ljubi moj Lovric, ti imaš možgane, daj, daj tega vraga v cajtenge, da mu bôš vrat zavil!“ — Take reči se sedaj slišijo po Poljanah. Mi jim pa lahko naravnost povemo, da so njihovega poraza krivi naši zavedni možje, katerim se je zastudilo liberalno početje pred volitvami. Tudi marsikak tak, ki je prej z njimi držal, jim je sedaj obrnil hrbet, češ, sram me je, da sem bil njihov pristaš. Da, da, tako je! O našem učitelju pa vse govori, da noče več imeti takega učitelja, ki je vse prej kakor vzgojitelj otrok. Zakaj ga pa plačujemo? Ali morda zato, da bo hodil na liberalne shode cele tedne in agitiral po fari okrog itd.? Mi hočemo in zahtevamo svojim otrokom vzgojitelja, ki bo res skrbel za otroke in jim dajal zlasti s svojim življenjem lep zgled. Tako govore poljanski starši po celi fari.

Dolenjske novice

d Ambrus. Nagle smrti je umrl Jože Godec, cerkvenik pri podružnici sv. Lucije na Kalu. Na dan sv. Lucije je ob desetih opravljal duhovnika za sv. mašo, kar se je nenadoma od mrtvoada zadet zgrudil na tla in v par minutah umrl. Služboval je sv. Luciji nad 40 let vestno in zvesto. Naj v miru počiva!

d Krško. Liberalna svetnica Johanca dela čudeže: naši purgarji so kar čez noč postali „mlinarji in kožuharji“.

Vedeli so, da ne gre skozi vrata, za so silili kar skozi — dimnik. Ta pa je bil „prešvoh“: podrl se je in pokopal — stare liberalce.

d Popotnik in Mirnske doline. Marsikaj lepega sem izvedel ob volitvah. Pa vse je le narobe lepo. V Trebnjem je menda neki poslovodja v tovarni, če se ne motim, s pomenljivim imenom Zelenec. Ta je baje vsem tovarniškim delavcem zažugal in vsi so morali Zupančiča voliti. To je volilna prostost! — Na Mirni pa ni treba orožnikov. Vse ta posel opravijo mati županja in njena mala hčerkica Lojzika, ki je pa že omožena, pa ji je malo pretesno v zakonskem jarmu, zato še druge izbira. Ta je v družbi nekaterih „poparjev“ počakala gospoda župnika, ko se je vračal od volitve in mu pokazala tisto razglednico, s katero so liberalci hoteli osramotiti dr. Kreka. Gospod župnik pa ji hudomušno zakliče: „Pa še Stankota zraven namalaj!“

d Skocijan pri Mokronogu. — Zmagali smo. Liberalci so pogoreli. Do letošnjih volitev je bil Skocijan izmed vseh kmečkih občin na Kranjskem najslabši. Zdaj pa ni več. Skocijanski liberalci so rogovolili daleč naokoli, kjer je bil kak liberalni shodič. Zdaj se pa že doma ne morejo več braniti. Končali so. — Zakaj so propadli? Zato ker nimajo nič pametnega pokazati. Nič pametnega ne povedo razen če od klerikalcev kaj vzemo, nič pametnega ne storé. Same surovosti so jih in velikansko kričanje. Ko so še s težavo zmagali pri nas v splošni kuriji, so zagnali tak trušč, pretepali mimoidoče ljudi in slednjič izzivali s svojo mačjo godbo pred cerkvijo. Sami sebi so privreščali smrt, kot se je videlo v kmečki skupini. — Novica o naši zmagi je zadela liberalce zoper vse pričakovanje. Cela truma jih je čakala do pol ene pred Durjavovo gostilno. Tudi godba je bila v bližini pripravljena, da jim pomore hrumeti. Pa kar naenkrat zmaga S. L. S. kakor bi strela treščila, tako so se pozgubili liberalci. Tako tihota je nastala kot bi še nikdar ne bilo liberalca v Skocijanu. Vse ob svojem času.

d Št. Rupert. Prestali smo srečno volitve. Zmagali smo častno, dasi so liberalci na vse pretege delali. Pri prvi volitvi je dobil naš poslanec Hladnik 356 glasov, liberalci Zupančič pa 222. Eden Zupančičevih je bil tako sveto-liberalno navdušen, da ni mogel drugače, kakor da je napisal na glasovnico tole: Franc Zupančič, posestnik na Rakovniku je naše kmečke stranke, zaupanja vreden mož, zato poštini in hvalevredni kmetje zanjga glasujemo. Bog požegnaj kmetske glasove. Na zdar! — Bog pa je vendar slabo požegnal liberalne kmečke glasove! — Pri drugih volitvah je dobila naša stranka (Dr. Lampe, župan Košak in župan Vehovec) 290 glasov, liberalci pa 127. Tudi tu se je hotela neka liberalna surovina postaviti in je zapisala na glasovnico pod liberalne kandidate še tole: Johanca iz Vodice, kraljica vseh

..... — Hvala Bogu, da je z volitvami konec Johance in liberalne neumnosti.

d Št. Peter pri Novem mestu. Naj se v trop onih, ki poročajo »Domoljubu« o izidu zadnjih volitev, urine tudi Št. Peter. V priznanje našim ljudem moramo reči: vrlo dobro so se držali. Če pomislimo, da je naša fara v najbližnjem stiku z Novim mestom, kjer se liberalizem tako mogočno špi-piri, potem je razmerje glasov (Zurc 241, Škrli 18) prav lepo znamenje. Nevaramo se menda trdeč, da bodo tudi v prihodnje tvorile naše vasi močno predstražo pred vsem slabim iz Mesta. Poleg Škrlijevih agitatorjev iz Novega mesta, se je naj bolj gnal za liberalnega kandidata domačin. graščinski otoški mlinar Zura. Ni čuda! Komur je svinjarija iz »Dana« vsakdanja hrana, ne more nastopati drugače. Ljudje ga zdaj vsaj poznajo. Naj bo uverjen, da ne bo s svojo prikritostjo nikdar več vjel nobenega izmed naših vrst. Le redki bodo oni, ki se bodo vedoma z njim družili ob takih prilikah v Jarčevi gostilni. — Izobraževalno društvo je imelo v nedeljo 14. t. m. svoje drugo predavanje. Ta pot je nastopila domača gospodična učiteljica Marica Bulčeva, ki je podala nekaj zlatih navodil za naše ženske. Srčna hvala gospodični, ki kaže toliko zanimanja za to potrebno gibanje! — Za božične praznike pa se nam obeta nekaj drugega. Vprizori se ljubka igra, v kateri nastopijo po večini šolarice. Pa o tem več prihodnjič! — Letošnji tukajšnji vinski pridelek je proti pričakovanju — dobra roba. Le kupcev bi si želeli več. Menda ima vmes prste nekaj vinskih špekulantov, ki odganjajo kupce.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica
Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6
(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere jamči dežela Kranjska, in jih obrestuje po 4³/₄% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

— Podaljšane božične počitnice za šole. Avstrijski naučni minister je za letos izjemoma odredil, da se pouk na srednjih šolah, licejih, učiteljskih, trgovskih in navtičnih šolah po božičnih počitnicah prične šele v ponedeljek 5. januarja 1914, namesto 3., ki pade na soboto.

d **Št. Jernej.** Volitve za deželni zbor so se pri nas prav dobro obnesle. Poslanec S. L. S. je dobil 1. decembra 488, liberalni kandidat pa 224 glasov. Precejšnje je število liberalnih glasov; toda prav pravih liberalcev je pri nas le malo, drugi, večina konjerejci, pa volilci iz znanih vasi Prekopa in Ostrog, so oddali svoje glasove liberalnemu kandidatu, ker so mislili, da jim bo Zupančič takoj pri premovanju kobil preskrbil premije! Nekaj je pa takih, ki prodajo prepričanje za en „glažek“. Kajne, Brulčev Pepe, da je res tako! Nič ti ni pomagala agitacija, ne svinčnik, s katerim si prečrtaval našega kandidata, pa tudi šnopček ne, ki si ga volilec kupoval pri peku! Morda si sam poznal 9. decembra, da tvoja agitacija nič več ne izda, ker si bil tako miren pred pekom in nisi letal po Št. Jerneju kot pa 1. decembra ali pa ti je denarja zmanjkalo za šnops. Poraz liberalcev je bil 9. decembra tako velikansk, — Zure 369, Zupančič 72, Kožar 5 — da je Jošč jezen vzkliknil: Ta dan si je treba zapomniti! — Le zapišite v svojo spominsko knjigo: 9. decembra smo bili grozno tepeni. Korajže pa vendar še niso zgubili naši liberalci in se tolažijo z upanjem, da bodo pa čez 6 let „zmagali“.

Neki liberalni trgovec je rekel: Samo „farje“ je treba za 24 ur zapreti, pa se bo pokazala prava ljudska volja. Ali mislite, Vale, da je kmetsko ljudstvo tako malo razsodno, da ne more brez duhovnikov odločevati, kaj mu je v splošni blagor in kateri poslanci bodo zanj kaj delovali in storili v deželnem zboru?

KNJIGOTRŽTVO.

Haggard, **Dekle z biseri.** Povest iz Neronove dobe. Cena 2 K 20 vin., vez. 3 K 20 vin. — Izkušnja nas uči, da so najboljši romani in sploh najkrasnejši pripovedni spisi vseh slovstev zajeti iz prvih časov krščanstva, katerim mora tudi najbrezvernejši pisatelj priznati vzvišenost nad vse dogodke, kar jih je tekem tisočletij zabeležila zgodovina. Ta velika doba — takorekoč viteška doba vsega človeštva — kajti nobena druga še ni porodila tolikov junakov iz nesebične požrtvovalnosti, — nudi pisatelju najboljšo priliko, da spiše veliko delo. Ravno med temi krasnimi deli zavzema naša povest „Dekle z biseri“ eno najodličnejših mest.

Notranjske novice

n **Iz cirčniške doline.** Mnogo vrišča je bilo v liberalnem taboru pred deželnoborskimi volitvami. Slika z obrzdanim kmetom v Dnevu je prinesla spomin, kako so liberalci kmete jahali, dokler so imeli deželne vajeti v rokah. Marsikomu se je zbudil spo-

min raznih dejanj, ki so se vršila pod liberalno vlado, marsikateri se še spominjajo, kako so se tresli že pred vrati kakega urada. V spomin so prišle take stvari, da je šlo ljudstvo brez kake posebne agitacije v boj proti umazanemu liberalizmu. Med potom na volišče so razni liberalni agitatorji kar iz zasede napadali pristaše S. L. S. in zahtevali glasovnice v zameno prepisane z liberalnim kandidatom, ki so jih imeli polne žepe. S popisanimi so iskali volilce po hlevih, skednjih in potih. Ob nedeljah so vabili v liberalne krčme, delili Dan, letake in Slovenski dom, plačevali pijačo, na vse načine se hlinili in strašili, češ še enkrat naj zmagajo klerikalci, bo vse uničeno. Klerikalci so povzročili denarno krizo, vojsko na Balkanu, se potegovali za divjo Albanijo, dežela Kranjska pride v kratkem na kant, načrt za zvišanje deželnih naklad je že napravljen, ki pa pride takoj po volitvah na dan itd. in vse to ni prav nič pomagalo. Tudi liberalni shodi, ki so se vršili po vaseh, še celo na koncu volilnega okraja v splošni skupini v Žerovnici se vršeči shod ni rešil liberarne časti. Mogoče so liberalci res kakega pridobili, za katerega nam ni žal. Pomislite pa, koliko so zgubili previdnih in uglednih mož! Vzemite številke od zadnjih volitev v roke in primerjajte jih s sedanjimi, brez truda pridete do zaključka, da so v Cerknici, ki so jo imeli kot dobro postojanko, nič manj kot za 70% padli.

n **Iz Reške doline.** Pri nas imamo laški način zidanja in ta edini odgovarja našemu kraju. Zadnji čas so pa začeli nekateri zidati hiše in gospodarska poslopja vse vprek, ki ne odgovarjajo našim razmeram in našemu kraju. Rabijo tudi zarezno opeko in eternit, dasiravno ni ne ena ne druga streha tako dobra in kraju primerna kakor streha iz žlehnjakov ali kakor pravimo iz „kap“. Pri nas imamo burjo: zato rabimo splošno le nizke strehe z največjim naklonom 20 do 25°. Streha z zarezno opeko ali pa z eternitom pa rabi veliko večjo naklonjenost, če ne, jo burja lahko trga in meče po tleh. Ljudje naj teh stvari nikar ne pozabijo. Druga napaka na naših stavbah je ta, da jih preveč „fasadirajo.“ Teh stroškov pri nas ni treba. Najlepši okrasek pred hišo je latnik z lepo vinsko trto. Glavna lepota hiše je, da se lepo prilagodi okolici drugo je postranska stvar. Čim preprostejša je hiša, tem lepša je. Po Nemškem in drugod imajo že posebna društva, ki se s tem pečajo, da se ohranijo pristni domači običaji in narodni način zidave. Pri nas bomo šele začeli, ko bo prepozno. Naj bi „Domoljub“ večkrat opomnil na te stvari. — V Podstenjah so nameravali preurediti zgodovinski zvonik. Vlada pa je svetovala, naj se ohrani in popravi v isti obliki, kakor je sedaj. — V Smerjah je napravil deželni odbor kapnico, ki bo celi vasi v veliko korist. Posredoval je g. dr. Žit-

nik, naš poslanec. — Pri Zemljaku nameravajo napraviti elektrarno, ki bi šla v bližnje vasi. Pravijo, da se neka dunajska tvrdka za to zanima. Gotovega pa ni nič, dasi bi bilo zelo pametno.

n **Iz Reške doline.** Volitve so srečno minule. Marsikaj so nas naučile. Kako so se na novo oživili vsi stari in mladi liberalčki, ki so se pred volitvami potuhnjeni in hinavsko prijazno držali. Zasijala je nova liberalna luč, jurist Kovačič iz Smrj — vpisan na visoki šoli v Pragi, ki se je dosedaj jako „nazaj držal“. Ker je delal jako tajno, je na Premu res zbežal nekaj volilcev pri prvi volitvi, in je mislil, da bo ves okraj preobrnil, pa se je zelo zmotil. Kak dohtar bo, je pokazal s tem, da se je v Smrjah sam vpisal med volilce 4. kurije, sestavljal je namreč županu volilne imenike. Kaj pa imajo liberalci pokazati, da so za kmeta naredili? Če bi naša stranka nič družega naredila, kot da je ustanovila hranilnice in kmeta iztrgala iz krepljev oderuhov, je storila že mnogo. To ravno boli liberalne magnate, da so postali ničle in da so usahnili studenčki, ki so polnili njih nenasitne žepe. Poglejmo delo liberalcev za blagor Il. Bistrice, katero imajo popolnoma v oblasti. To je lep kraj v Reški dolini. Tuje radi zahajajo tje. Kako nekaj krasnega so izvirki reke Bistrice. Pa pojdi pogledat tje! Tu vidiš vso liberalno nemarnost! Če se zamudiš v Bistrici, da moraš zvečer v temi na postajo v Trnovo, gorje ti! V blatu lahko utoneš, v temi se lahko ubiješ. Do danes se niso spravili skupaj ene električne razsvetljave, dasi imajo vodno moč, in dasi so vsi sami učenjaki in inženirji. Imajo tudi velike gozde, ki pridejo do vrednosti še le sedaj, ko se zgradi velika gozdna cesta, ne brez pomoči naših poslancev. V zadnjih letih se je v Reški dolini več storilo za gospodarsko povzdigo (živino- in sadjereja), kot vsa leta liberalnega gospodarstva. Košanska drevesnica je z državno in deželno podporo vzgojila na tisoče drevesc; toda ta so romala drugam, ker našega kmeta ni nihče vzbujal k sadjereji. Toda naši ljudje so se v Ameriki navadili razkošno živeti, in to razvado izrabljajo naši, po večini liberalni trgovci in gostilničarji (novi oderuhi) in ljudstvo se na ta način na novo zadolžuje in spravlja v odvisnost in propast. Hranilnice v zadnjem hipu prihite na pomoč, potem so pa one krive propada. Vzgoja in izobrazba našega kmeta se morata staviti na prvo mesto!

n **St. Peter na Krasu.** Na Mater božjo smo imeli žalosten pogreb amerikanca mladeniča Antona Bobek iz Janežvega Brda župnije Prem. Bival je sedem let v Ameriki. Bolan se je pripeljal do St. Petra, kjer ga je na postaji obšla slabost. Brzjavila sta njegova tovariša po zdravniku in po domače, pa je naglo umrl. Na duhovno pomoč pa se niso spomnili. Tako je po amerikansko in železničarsko!

LAŠKI PARLAMENT PROTI RAZPOROKI.

Rim, 20. decembra. V laški zbornici je prišlo včeraj pri debati o adresi na kralja do glasovanja o predlogu socialista Comandinija, naj se v adresi sprejme želja zbornice, da se uvede razporoka. Predlog je padel z 228 glasovi proti 123. (228 je tudi število poslancev, ki so morali podpisati katoličanom pakt, da bodo glasovali proti razporoki.) — Ravnotako je padel predlog Altobellija, naj se zakonito civilna poroka postavi pred cerkveno, s 204 glasovi proti 80. S tem je dokazana protikulturnobojna večina sedanjega parlamenta in je opravičena politika italijanskih katoličanov, ki so si vedeli s kompromisom z vladnimi kandidati to zasigurati.

Obstrukcija v praškem občinskem svetu. V zadnji seji praškega občinskega sveta dne 18. t. m. so obstruirali socialno demokratični in češko-radikalni občinski svetniki. Med sejo je dvakrat nenadoma odpovedala električna razsvetljava in se je morala seja prekiniti.

— **Nova slovenska šola v tržaški okolici.** 18. t. m. se je kolavdirala nova slovenska šola v Padriču, ki bo služila tudi otrokom iz Gropade. Sezidal jo je magistrat in stane 53.000 K.

KARDINAL RAMPOLLA UMRL.

Iz Rima je prišlo poročilo, da je umrl dne 16. decembra ponoči kardinal Rampolla.

Kardinal Mariano Rampolla del Tindaro je bil rojen 17. avgusta 1843. Dopolnil je torej letos 70 let. Za kardinala je bil posvečen 14. marca 1887. Za časa papeža Leo XIII. je bil Rampolla njegov tajnik in njegova desna roka. Po smrti Leona XIII. je bil Rampolla skoro na tem, da postane Leonov naslednik na rimski stolici. Ali znano umešavanje tedanje avstrijske vlade v kardinalski kolegij pri volitvi Leonovega naslednika je povzročilo, da se je Rampolla sam prostovoljno odpovedal kaki morebitni izvolitvi.

Pokojni kardinal je bil veleugleden in dalekoviden državnik in v vseh cerkvenih poslih izveden diplomat. Bil je poznan tudi kot izredno izobražen mož in iskreno pobožen duhovnik. Posebno je bil prijatelj Slovanov in Francije. Zadnje čase se je umaknil v ozadje in živel bolj sam zase.

KARDINAL RAMPOLLA.

Rim, 17. decembra. O smrti kardinala se poroča: Kardinal je vsled preveč dela bolehal zadnja leta na otropenju živcev. Zadnje poletje je bolehal na angini pectoris. Zdravniki so mu svetovali mir. Zadnje dni se je kardinal prehladil. Maše ni mogel brati. Ob pol 12. uri, ko je šel komornik pogledat v sobo, je našel kardinala že v smrtnem boju. Mons Rocchi je podelil kardinalu absolucijo, nato pa šel obvestiti v Vatikan kardinala Merry de Vala.

ZAHTEVE AVSTRIJSKE MORNARICE.

Dunaj, 17. decembra. Mornariški minister zahteva 4 nove dreadnoughte (300.000.000), 4 križarke (60.000.000 K) 6 parnikov (24.000.000 K), 12 torpedovk (18.000.000 K), 4 podmorske čolne 12 milijonov kron), 2 donavska monitorja (4.000.000 K); skupaj 418.000.000 K. Ministrski svet je to dovolil. Kje dobe denar, še ni znano.

LOKALNE ŽELEZNICE.

Dunaj, 20. decembra. Vlada je predložila zbornici predlogo o lokalnih železnicah. Zgraditi nameravajo 94 prog, ki bodo 437.000.000 K stale. Vlada prispeva z 287.000.000 K. Za Štajersko in Kranjsko je v vladni predlogi določena zgradba sledečih železnic: Polze-la - Motnik in Domžale — Blagovica. S to predlogo zadeva seve še ni ravno v tem zmislu rešena.

SLOVENSKA DEMONSTRACIJA V LAŠKEM SENATU.

Rim, 20. dec. Senatorja dr. Brazza in Molmenti sta vložila interpelacijo glede »slovenskih demonstracij« pred laškim konzulatом v Trstu. Dr. San Giuliano je odgovoril, da je ta dogodek brez vsakega pomena in da so tudi v Italiji slični odigrali.

— **Brezsrčna hči.** Iz Loč na Koroškem poročajo, da je 73 letno prevžitkarico Marjeto Sitar te dni njena hči spodila od hiše. Nesrečna starka je v obupu skočila v Dravo in utonila.

VELIKI USPEH

ki traja še od prejšnjega stoletja in ki so si ga po pravici pridobili Fellerjevi »Elza-izdelki«, ima za umevno posledico, da se proizvajajo najrazličnejše ničvredne ponaredbe pod enakimi imeni.

Le to dejstvo, to je samo da svarimo cenjene bralce, naj se ne dajo zapeljati od

nikake kričeče reklame

tudi enako se glasečih ponarejenih izdelkov, nas je nagmilo, da danes zopet na tem mestu, uljudno in brez vsake reklame, kot se spodobi za dobro stvar, opozorimo na dvoje sredstev, koje so preizkusili najmerodajnejši zdravniki in sta bili pohvaljeni v nešteti krasni zahvalnih pismih in koji se ze skozi desetletja prikazujejo kot skozinskožan sljivi, in sicer:

1. Odlčni Fellerjev zeliščni fluid z zn. »Elza-fluid«, ki glasom mnogih skušenj lajša bolečine leči, osvježuje, ojačuje mišice in kite, oživlja in tvori telo odpornejše zojer bolezn, preprečuje mnoge revmatične in druge take bolezni, ki nastanejo vsled prepilja ali prehlada, 12 malih ali 6 dvojnatih ali pa 2 specijalni steklenici poštine prosto 5 kron

2. Bi Vam radi povedali, da na tisoče ljudi vporablja s posebno dobrom uspehom Fellerjeve odvajajoče rabarbara-kroglice z zn. »Elza-kroglice« pri pomanjkanju teka, gorečici, želodčnih težavah, nagnjenju k bljuvanju, kolcanju, napenjanju in sploh pri vsakojakem motenju prebave. 6 skatlic tega izbornega sredstva stane 4 krone poštine prosto.

Malo naročilo za posušnjo Vas bođe bolje prepričalo, kot pa mnogo besedij. Da pa bodete dobili izdelke pristne, naslovite Vaše naročilo različno na

E. V. Feller, lekarnar Stubica, Elzating 16 (Hrvatska.)

to je in ostane naboljše!

BERITE!

Zaradi nepričakovane zadržke novi veliki cenovnik s koledarjem še ni gotov. Prosim naročujete ga in kakor hitro bode gotov, ga dobi vsak naročnik brezplačno.

Prijazno naznanja in se priporoča

FRANC GUDEK. Ljubljana samo Prešernova ulica št. 1.

Najlepša novoletna darila, posebno ženinom in nevestam, priporoča tvrdka H. Suttner, Ljubljana 1, Mestni trg.

Prekinjen spanec.

„Dobro dě človeku z zrakom polnjena blazina.“

Na nji se po kosilu res kaj dobro zakima.“

„Ah kako smrči, kakor lesna žaga ali ni sredstva, ki zoper to pomaga?“

„O da, če se tu odpre varnostna zapora —“

Pa skoraj rahlo splahne pod glavo mu podpora.“

Skrivalnica.

Kje sta pa veverici?

**Steckenpferd-
Mlijino mlečno mlo**

je alekoprj neobhodno potrebno za racionalno
negovanje kožo in lepote. Vsaki dan pohvalnice.
Dobi se povsod & 80 vin. 962

Tržne cene

za 100 kg.

Ljubljana, 9. decembra 1913.

Deželni pridelki:	Cena		Zivina, meso	Cena	
	K	V		K	V
Pšenica	23	—	živa vaga:		
Rž	17	—	Goveda pitana	74	—
Ajda	21	50	jeletn ležna	97	—
ječmen	18	—	Teletn main	88	—
Proso belo	16	—	Prešici	100	—
Proso rumeno	22	50	Koštrani	90	—
Koraza stara	17	50			
Koraza nova	14	—	Kuretnina in drugo:		
Leča	24	—	Maslo kuhano od	280	—
Grah	25	20	K 200— do	—	—
Laneao seme	31	—	Maslo surovo od	—	—
Graščica	21	—	K 270— do	330	—
Domača detelja	150	—	Sianina sveža (špeh)	160	—
Fizol Ribučan	28	—	Sianina prekajena	170	—
Fizol Prepelicar	31	—	Mast svinjska	162	—
Fizol Mandalon	26	50	Loj	95	—
Cebula	5	—	Jajca 100 komadov	12	—
Krompir	4	40	Pišanci	1	50
Zelje sveže	3	—	Golobi	—	60
Zelje kislo brez sode	9	—	Raca	2	—
Repa gorejska	2	—	Gos	5	—
Repa sveža	8	—			
Repa kisla brez sode	8	—	Kolonijalno hlago		
Brinje	17	—	na debelo:		
Kumna	70	—	Riz Rangon od	38	—
Oreh	76	—	K 20— do	—	—
Gobe suhe	—	—	Kava Santos od	180	—
Suhe hruske	30	—	K 200— do	83	—
Suhe češnje	40	—	Sladkor od Ksi — do	32	—
ležice	—	—	Petrolej	—	—
Zelod	6	—			
Smrekovi storži	10	—			
Seno	6	50			
Slama	3	40			
Stelja	3	—			

Vsak krčevit kašelj je nevaren. Prevelike napade oslabite in dražljivost h kašlju odstranite hitro in za stalno z uporabo Thymomel Scillae lekarnarja B. Fragnerja. Steklenica stane K 2-20. Pazite na ime Thymomel Scillae!

Bolečine, katere nam povzročujejo kurje oko se zabranijo s tem, da ga odstranimo. Pa ne z nožem, da si ne zastrupimo kri, ampak s Fellerjevimi obližem za kurja očesa, ki stane 1 K. — Glavobol in migrena nas ne mučita, ako rabimo Fellerjev črtnik za migreno, ki učinkuje hladilno in olajšujoče ter stane samo 80 vin. — Ako vas bolijo oči in se vam pred očmi blišči, priporočamo vnetje zabranjujočo vodo za oči, ki stane 1 K. Pristno dobi se samo pri lekarnarju E. V. Feller, v Stubici, Elza trg št. 16 (Hrvatsko).

Proti odebelenju, ki ga tako mrzijo elegantne dame in moške-športniki, je najuspešnejše sredstvo 1 do 2 kozarca dnevno Saxlehnerjeve grenčice „Hunyadi Janos“. — „Wiener medizinische Presse“, ki je priznan zdravniški strokovni list, piše o tem naslednje: „Vsled večjega kroženja snovi po črevih se pospešuje odvajanje prebavljenih hranilnih sestavin, kakor tudi v mastniku nabranih izločkov, posebno še odvajanje dušikovih snovi, pomnože se ogljikovi hidrati telesa, pri daljši uporabi grenke vode se naravno zmanjša telesna teža. Grenčica „Hunyadi Janos“ je torej v tem pogledu smatrati kot osobito zdravilo zoper odebelelost. „Hunyadi Janos“ — grenka voda naj bi tedaj ne manjkala v nobeni hiši, kjer ima smisel in razumevanje za nego telesa.“

**ALI SE VAM NE SMEJE SRCE, CENJENA
GOSPODINJA,**

če ogledujete svoj bliščče belci zaklad na perilu? In ni li postrata in nespamet, uničevati to drago perilo s slabim in samo navidezno cenejšim milom? S Schichtovim milom, znanka „Jelen“, se ne snaži perilo samo brzo in brez truda. Vsled zajamčene neškodljivosti mila z jelcnom se obdrži mnogo let kot novo, obdrži vedno svoj beli blesk in ima prijeten vonj.

**Peveci, župniki, učitelji o Sirolin „Roche“
= pri obolelostih sopil: =**

Učitelj R. Sch. v Kelmorajnu.

Trpel sem na hudem in trdovratnem katarju, ki ga je Sirolin „Roche“ takoj omilil. Ta izdelek tudi pospešuje tek.

Župnik R. Sp. v W. (Mizacija).

Moj bronh. katar je Sirolin „Roche“ prav hitro odstranil; zakaj ozdravljenje je nastopilo obenem z zavžitjem Sirolina „Roche“.

K. S. dvorni operni pevec H. D.

Imel sem močan kašelj in sem na naredbo g. dr. S. rabil Sirolin „Roche“. Uspeh je bil sijajen.

Pevec H. B. v Carinu.

Sirolin „Roche“ mi že več nego leto dni izbornu služi. Na njegove uspehe bodem v strokovnem časopisu „Der neue Weg“ opozoril v članku.

Pri influenci, naduhi, pljučnih boleznih, je Sirolin „Roche“ neuprljivo pomoček jaččega učinka na pljuča in ves organizem. Sirolin „Roche“ je izborne slasti in je posebno pripraven za odpravljalno zdravljenje. Sirolin „Roche“ se dobi po vseh lekarnah, 4 K originalni zavitek.